

TALOUS

Toimitus:
Vesa Kärkkäinen (esimies)
Kari-Pekka Issakainen
Anna Laukkanen
Kari Manninen
Matti Pietiläinen
Juha Kaihlanen (Helsinki)
Puh: (017) 303111, (09) 415 22754,
Sähköposti:
talous@savonasanomat.fi
etunimi.sukunimi@savonasanomat.fi

TUTKIMUS

VTT: E10-bensaa ei kulu ajossa 98:aa enempää

Tutkimuslaitos VTT:n mittauksen mukaan E10-bensiiniä ei kulu normaalissa ajossa sen enempää kuin 98-oktaanista. Vertailukelpoiset tulokset saatiin, kun kumpaakin polttoainetta testattiin kuudella eri autolla.

Aiemmin on arvioitu, että E10:n kulutus olisi pari prosenttia suurempi. Siksi moni

autoilija on varmuuden vuoksi tankannut 98-oktaanista myös sellaisiin autoihin, joihin kävisi myös halvempi E10-bensa.

VTT julkistaa koko tutkimusraportin tarkkoine lukuihin lähiaikoina.

Testeissä käytetyt polttoaineet ostettiin huoltoasemilta, ja kullakin autolla ajettiin kaksi koetta kummallakin laadulla.

ARKISTOKUVA: ANTTI RAATIKAINEN

Kautta aikain meillä on ajateltu, että rikastuminen tapahtuu jotenkin muuten. Työnteko sinänsä on vain hengissä pysymistä. Professori Terhi-Anna Wilksa

KEITELE

Sepa tuplaa kapasiteettinsa

Keiteleläisen kattoristikokavalmistajan Sepan valmistuskapasiteetti tuplaantuu lähivuosina.

Nyt pystytään noin 230 000 kattoristikokoon. Tarkoitus on nostaa tuotanto 400 000 ristikokoon, toimitusjohtaja **Kimmo Norojarvi** sanoo.

Investointiohjelman arvo on noin kuusi miljoonaa euroa. Tuotannon kasvattamisen mahdollistaa uusi sahausyksik-

kö, mutta muitakin investointeja on tulossa.

Yhtiö rakentaa varastotilaa ja osa tavarankäsittelystä automatisoituu. Investoinnit eivät vaikuta työntekijämäärään.

Tämä johtuu automatisoinnista, mutta toisaalta suunniteltuun tarvitaan lisää väkeä, Norojarvi kuvaa. Norojarven mukaan yritys panostaa jatkossa erityisesti

vientiin. Tällä hetkellä ulkomaille menee viisi prosenttia tuotteista.

Eurooppa ja Skandinavia ovat tähtäimessä. Pyrimme alentamaan rahtikustannuksia. Nyt tavarann mukana menee liikaa ilmaa.

Sepan liikevaihto kasvoi viime vuonna vajaat 40 prosenttia 16 miljoonaan euroon. Työntekijöitä on 120.

KASVINVILJELY

Tuotanto voi jatkua

Kotimaiselle öljyhampulle saa tänä vuonna taas EU:n maataloustukia.

KUOPIO

Janne Laitinen

Kuopiolainen dosentti ja neurokemisti **James Callaway** sai tänä keväänä kauan odottamansa päätöksen, kun hänen jalostamalleen Finola-öljyhampulle palautettiin EU:n maataloustuet.

Tämä on uusi alku, mutta olemme taas nollapisteessä, Callaway sanoo kotonaan Puijonlaaksossa.

Päätös tarkoittaa, että Finolasta maksetaan viljelijälle muun muassa peltoalan perustuvaa tilatukea. Toistaiseksi tukipäätös koskee vain Suomea.

Emme ole vielä tyytyväisiä, mutta tilanne voisi olla huonompikin.

Finola menetti EU-tuet vuonna 2007, koska hampusta ote-

Hamppu voisi korvata soijan eläinrehussa.

tuista näytteistä löydettiin liikaa huumaavaa ainesosaa eli tetrahydrokannabinolia (THC).

Meitä on kohdeltu kaltoin. Näytteenotto oli tehty vastoin EU-säännöksiä, mutta viranomaiset eivät pitäneet, vaikka varoitimme heitä etukäteen näytteidenoton oikean ajankohdan tärkeydestä.

Maa- ja metsätalousministeriö rahoitti myöhemmin uuden kaksivuotisen tutkimuksen, jossa pitoisuuksien todettiin jäävän alle raja-arvojen. Vahinko ehti kuitenkin jo tapahtua.

Callawaylle ja vaimolleen **Anita Hemmilälle** jäivät käsiin liki 30 tonnin varastot hampunsienestä, jolle ostajat olivat harvassa ilman tukia. Heidän bisneksensä perustui sementin vientiin EU-alueen viljelijöille.

Pariskunnan kahdestaan pyö-

rittämän Finola Ky:n liikevaihto romahti kahdessa vuodessa 100 000 eurosta kymmenesosaan.

Minulta vietiin mahdollisuus työllistää itseni, ja Finolan maine koki kolauksen, Callaway sanoo.

Kysyntä elpymässä

Callawayn mukaan Finolaa viljellään tänä vuonna Suomessa noin 75 hehtaarilla. Uutta kylvösiementuotantoa Callawaylla ja Hemmilällä on itsellään viljelyksessä 16 hehtaaria sopimuspeltoilla. Omia peltoja heillä ei ole.

Finola on ainoa hampullajike, joka tuottaa Suomen oloissa siemensatoa.

Tukipäätöksen myötä kysynnässä on jo elpymisen merkkejä kotimaassa. Vähäiset varastot on myyty loppuun.

Kiinnostuneita suomalaisia viljelijöitä on ollut tänä vuonna enemmän kuin koskaan, Hemmilä sanoo.

Terveystuotteita

Finolasta saadaan omega-rasvahappoja sisältävää hampunsienöljyä, jota käytetään lisukkeena salaateissa ja lämpimissä ruuissa.

Öljyn valmistaa somerolainen Elix Oil Oy lisenssioikeudella. Neljänneslitran pullo maksaa nettikaupoissa 15–17 euroa.

Öljyhampun markkinapotentiaali on paitsi terveysvaikutteisissa elintarvikkeissa myös eläinrehussa, Callaway sanoo.

Hampunsienien on ravinteikkaampi kuin mikäään muun näin pohjoisessa viljeltävä kasvi. Finolan suurimmat markkinat voisivat olla rehussa soijan korvaajana.

Finolan viljelystä ovat olleet kiinnostuneita myös naapurimaat Ruotsi ja Viro.

Toivon, että tuet palauteaan kaikille EU-maille. Maksamme vuosittaista kasvinjalostusmaksua kuitenkin koko EU:lle.

JAMES CALLAWAY

HAMPUPPELTO Tällaisia hampupeltoja viljellään Suomessa tänä vuonna 75 hehtaarilla. Kotimainen Finola-öljyhampun kylvetään toukokuun alussa ja korjataan syyskuussa.

Finola Kotimainen öljyhampullajike

→ Finola on ainoa Suomessa jalostettu ja ilmastoi-oisamme siemensatoa tuottava hampullajike.

→ Se tuottaa siemensatoa Suomessa noin 800 kiloa hehtaarilla. Määrä on verratavissa pellavan satotavoitteen kanssa.

→ Lajike oli tukikelpoisten listalla EU:ssa 2004–2006.

→ Keskusrikospoliisi tutki Finolan THC-pitoisuuden säännöllisesti ja totesi sen olevan alle raja-arvon.

→ Raja-arvo ylittyi 2005 joissakin te-keskuksen ottamista ja ulkomailla otetuissa näytteissä, ja tuet poistettiin.

→ Myöhemmin todettiin, että myöhäinen näytteenottoaika vääristi tuloksia.

→ Helmikuussa 2011 EU-komissio päätti palauttaa maataloustuet. Päätös koski vain viljelyä Suomessa.

→ Myös Ruotsi ja Viro ilmaisivat komissiolle kiinnostuksensa saada Finola tukikelpoiseksi. Molemmissa maissa on jo tällä hetkellä joitakin Finolan viljelijöitä tai viljelystä kiinnostuneita.

MARKO HAPPO

Elintarvikkeita ja siemeniä. Finolasta tehdään Suomessa hampunsienöljyä.

Alkuyskähntelyä uusilla markkinoilla

Varkauden akkutehtaan lomautukset eivät tarkoita, ettei alaan kannata satsata.

VARKAUS

Martti Ripaoja, Vuokko Viljakka

European Batteries Oy:n maanantainen lomautusuhka oli taas takaisku Varkauden toiveille. Akkutehtaan käynnistys- ja menekkivaikutukset eivät kuitenkaan tarkoita, että uuden teollisuuden lupaava tulevaisuus oltiin jo takana.

Ehkä enemmän toisinpäin. Tässä on ehkä kyse enemmänkin lupaavan markkinan alkuun liittyvistä epävarmuuksista, sanoo ylijohdaja **Petri Peltonen**, työ- ja elinkeinoministeriön innovaatio-osaston päällikkö.

Peltosen mukaan autoilun sähköistyminen on niin vahva trendi, että pitemmät näkymät ovat myönteiset. Suomalaiset toki saavat vastaansa suuria, kansainvälisiä yrityksiä.

Vaikka tunnen Varkauden akkuteollisuutta vain etempää,

ARKISTOKUVA: MERJA MÄNNIKÖ

Akkutehtaan avajaisissakin puhunut tutkimusprofessori Nils-Olof Nylund uskoo, että alalla on edessään kova kasvu.

uskon että osaavalle, vaikkakin pienelle, toimijalle on mahdollisuksia. Käyttökohteita on niin monia.

VTT:n tutkimusprofessorin

Nils-Olof Nylundin mielestä EB on tehnyt oikean teknologiavalinnan. Litium-rautafosfaattia-

ku on turvallinen ratkaisu, johon moni iso autonvalmistaja

on päätenyt. Pitkälle automatisoidussa tuotannossa työvoiman hintakaan ei ratkaise.

Vaikka tekniikka ja kustannustasokin ovat hallinnassa, mutta kun edustat Keski-Euroopassa akkutehdasta keskelele metsää, joillakin Hitachin tai Tshiban herroilla on tietty etulyöntiasema.

Toivon hartaasti, että tämä on ohimenevä tilanne, koska kysyntä tulee kasvamaan vauhdilla, Nylund sanoo.

Tietty analogia löytyy 20 vuoden takaa, kun Kemira Metalkat teki Laukaalle katalysaattoritietaan. Tekniikka oli edistyksellistä ja laite suoritusarvoiltaan pätevä, mutta kesti kymmenen vuotta ennen kuin siitä päästiin toimittamaan autoteollisuudelle.

Ei yllätystä

Yt-neuvottelut tulivat tuskin työntekijöille yllätyksenä. Täs-

sä on menty jo jonkin aikaa vauhdilla kuormalla, joten tilanteeseen on osattu varautua. Kaikkia silti varmasti harmittaa kovasti, kertoo European Batteries Oy:n toimitusjohtaja **Jukka Koskinen**.

Koskinen korostaa, että vaikka neuvottelut koskevat kaikkia työntekijöitä, koko henkilöstöä ei ole suinkaan tarkoitus lomauttaa.

Yt-lain mukaan neuvotteluaika on vähintään kaksi viikkoa ja ensimmäiset lomautukset voivat alkaa siitä aikaisintaan kahden viikon kuluttua.

Kaikki on vielä täysin auki ja neuvottelut vasta alkamassa. Uskoisin, että lomautukset ovat edessä vasta elokuussa, jos niihin päädytään.

Varkauden tehtaan pääluottamusmies **Panu Vartiainen** ei halunnut tiistaina kommentoida tilannetta.

Idässä uskotaan, että palkalla voi rikastua

HELSINKI

Johan Jaakkola / STT

Lapissa asuvat antavat ylimääräistä rahaa kaikista mieluiten läheisille, Oulussa pidetään osakesäästämistä eniten arvossaan ja idässä uskotaan vakaimmin, että myös palkalla voi rikastua. Suomalaisen suhtautumisessa rahan on selviä alueellisia eroja, selviää Nettipankki Nordnetin teettämästä tutkimuksesta.

Oulussa ajatellaan, että kun tilillä on 500 000 euroa, voi tuntea itsensä rikkaaksi. Muualla Suomessa riittää noin 100 000. Tutki-

mun mukaan Oulun ”ahneuteen” voidaan nähdä monia syitä. Selitys voi olla, että seudulla on rikastuttu ja käsitys rahasta on muuttunut. Monessa suhteessa Oulun seudulla ollaan myös konservatiivisempia ja siellä on isompia perheitä kuin muualla, miettii suomalaisten kultustapojat tutkinut professori **Ter-**

hi-Anna Wilksa Jyväskylän yliopistosta.

Mitä suurin osa ihmisistä sitten tekisi, jos taivaalta sataisi tilille 100 000 euroa? Säästäisivät tai jatkaisivat elämää kuten ennenkin, väittää Nordnetin tutkimus, johon vastasi hieman yli tuhat suomalaista. Myös muissa tutkimuksissa on havaittu, että säästäväisyys on edelleen tärkeä perusarvo.

Ylimääräistä rahaa toki myös kulutettaisiin – mutta selkeästi eri tarkoituksiin eri puolilla maata. Etelässä ja lännessä panostettaisiin taloon tai luksusmatkaan. Lapissa nousevat tutkimuksessa esille hyväntekeväisyys ja rahan antaminen läheisille.

Yksinkertaisimpana tapana rikastua nähdään joka puolelta perintö. Keskimäärin 40 prosenttia suomalaisista pitää perintöä helppona tapana tienata, kun työn tuomiin rikkauksiin uskoo vain kymmenes.

Lyhyet uutiset

KAUPPAKETJU

Clas Ohlson avaa toisen liikkeen Kuopioon

Clas Ohlson on sopinut uuden 1 500 neliön myymälän avaamisesta Kuopioon, Matkusen kauppakeskukseen. Uusi myymälä avataan Ika-

noon lokakuussa 2012. Clas Ohlsonilla on avajaisien jälkeen yhteensä 20 myymälää eri puolilla Suomea.

Laajennamme myymäläverkostoaamme, koska näemme edelleen positiivista kasvupotentiaalia Suomessa. Matkus tulee olemaan vetovoimainen kauppapaikka. Matkuskeen on erittäin hyvät liikenneyhteydet ja pysäköintimahdollisuudet, mikä on asiakkaidemme kannalta tärkeää, kertoo markkinointipäällikkö **Petter Eklund**.

KYSELY

Alkoholien matkustajatuonti kovassa kasvussa

Alkoholien matkustajatuonti kasvoi alkuvuonna. Esimerkiksi siideriä tuotiin tammi-huhtikuussa maahan 60 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Tiedot ilmenevät kyselystä, jonka teettivät ravintola-alan, teollisuuden ja kaupan järjestöt. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muutettuna alkoholien matkustajatuonti kasvoi lähes kymmenen prosenttia. Olutta tuotiin yli viidennes enemmän kuin vuosi sitten.

Alan etujärjestöjen mielestä alkoholien tuontia kasvattaa Suomen ja Viron välinen veroero.

24,7%

Teollisuus sai uusia tilauksia

Teollisuus sai maaliskuussa uusia tilauksia 24,7 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Tilastokeskuksen mukaan kasvu jatkui kaikilla päätoimialoilla, mutta oli voimakkainta paperi- ja kartonkiteollisuudessa.

OSAVUOSI

Koivunlehtipankkien alkuvuosi sujui hyvin

POP Pankki -ryhmän talletus- ja luottokannat kasvoivat tammi-maaliskuussa selvästi vuodentakaisesta.

Paikallisuuspankki-en luotot kasvoivat 4,7 prosenttia ja talletukset 6 prosenttia. Pankkien talletuskanta oli maaliskuun lopussa yhteensä noin 3,6 miljardia euroa ja luottokannan määrä noin 3,4 miljardia euroa.

Voimakkaimmin kasvoivat asuntoluotot. Asuntoluottokanta kasvoi alkuvuoden aikana yli seitsemän prosenttia.